

27.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 31 grudnia 1930 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 643) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia o Policji Państwowej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257), obowiązujący od dnia 2 grudnia 1930 r.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Załącznik do obwieszczenia Min.
Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia
1930 r. (poz. 27).

**ROZPORZADZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 6 marca 1928 r.

o Policji Państwowej.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

TYTUŁ I.**Organizacja Policji Państwowej.****Rozdział I.****Postanowienia ogólne.****Art. 1.**

Policja Państwowa jest jednolitym, zorganizowanym na wzór wojskowy korpusem przeznaczonym do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

W zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw organa Policji Państwowej są organami wykonawczymi władz sądowych i prokuratorskich stosownie do obowiązujących ustaw postępowania karnego i przepisów szczególnych.

Art. 2.

Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie Policji Państwowej, zorganizowanej na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz osobom w jej skład wchodzącym.

Art. 3.

Policja Państwowa podlega:

a) w zakresie wykonywania funkcji określonych w art. 1 ust. 1 rządowym władzom administracji ogólnej;

b) w sprawach organizacji i administracji wewnętrznej, a w szczególności uzupełnienia, wyszkolenia, zaopatrzenia, uzbrojenia, dyscypliny, kontroli służbowej i technicznego wykonywania służby oraz przygotowania do zadań, przewidzianych w art. 27 i 28 — swoim policyjnym przełożonym;

— w obu kierunkach zaś Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

W miastach, stanowiących osobne powiaty dla celów administracji państwowej, Rada Ministrów, na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, może w drodze rozporządzenia przyznać do odwołania tym organom komunalnym, które sprawują funkcje władz administracji ogólnej w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego częściowe lub całkowite uprawnienia władz administracji ogólnej, przewidziane w punkcie a) niniejszego artykułu.

Art. 4.

Rządowe władze administracji ogólnej mają prawo żądać od przełożonych policyjnych wyjaśnień i sprawozdań w sprawach organizacji i administracji wewnętrznej Policji Państwowej oraz usunięcia zauważonych niedomagań (art. 3 p. b).

Władzom sądowym i prokuratorskim przysługuje prawo żądania wyjaśnień i sprawozdań od przełożonych policyjnych w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw, oraz usunięcia zauważonych w tym zakresie niedomagań służby.

Przełożeni policyjni, o ile nie mogą we własnym zakresie uczynić zadość żądaniom władzy administracji ogólnej, sądowej lub prokuratorskiej, przedkładają sprawę do decyzji wyższemu przełożonemu policyjnemu.

Art. 5.

Funkcje wykonawcze w zakresie bezpieczeństwa i spokoju publicznego Policja Państwowa spełnia bezpośrednio, zaś w sprawach porządku publicznego przez wspieranie, względnie w wypadkach uregulowanych osobnymi przepisami, przez nadzorowanie organów państwowych i samorządowych lub innych organów, które są albo będą powołane do wykonywania przepisów regulujących sprawy porządku publicznego.

Współdziałanie Policji Państwowej w sprawach porządku publicznego określa wojewoda stosownie do warunków miejscowych.

Art. 6.

Pobieranie i ściąganie danin, grzywien, opłat, kar pieniężnych i kosztów sądowych i administracyjnych oraz doręczanie wezwań i innych pism sądowych i administracyjnych nie może być poruczane organom Policji Państwowej z wyjątkiem wypadków, w których organa te na podstawie obowiązujących przepisów są uprawnione do nakładania doraźnych kar administracyjnych.

Minister Spraw Wewnętrznych może wyjątkowo zgodzić się na wykonywanie przez Policję Państwową pomocniczych czynności wykonawczych w zakresie administracji państwowej i samorządowej, w szczególności doręczania wezwań, o ile czynności te dadzą się wykonać przy sposobności pełnienia właściwych zadań policji.

Art. 7.

Władze sądowe i prokuratorskie, zarówno cywilne jak i wojskowe, mają prawo wydawania poleceń Policji Państwowej w zakresie przewidzianym w art. 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, lub dla usunięcia oporu i ochrony czynności urzędowych.

O ile polecenie wydane przez władze sądowe lub prokuratorskie uniemożliwia wykonanie zarządzenia wydanego przez władze administracji ogólnej, decyzja, które z tych poleceń ma być najpierw wykonane, należy do władzy administracji ogólnej z tem jednak, że sędziowskie i prokuratorskie polecenia aresztowania, rewizji, zabezpieczenia śladów przestępstwa przed zatarciem, usunięcia oporu przy czynnościach urzędowych oraz, jeśli prokurator w poszczególnym wypadku tak zleci, dochodzenia w sprawie osoby aresztowanej,—mają zawsze pierwszeństwo przed innymi poleceniami.

Minister Sprawiedliwości oraz Minister Spraw Wojskowych wydadzą w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych szczegółowe instrukcje w sprawie stosunku Policji Państwowej do władz sądowych i prokuratorskich i czynności dochodzenia przestępstw.

Art. 8.

Władze i organa inne, niż sądowe i prokuratorskie upoważnione przez specjalne ustawy i rozporządzenia do prowadzenia dochodzeń karnych i ścigania przestępców, komunikują się w tym zakresie z Policją Państwową bezpośrednio.

Art. 9.

Wszystkie władze, urzędy i organa państwowe i samorządowe oprócz wymienionych w art. 7 i 8, zwracają się do Policji Państwowej w jej zakresie działania za pośrednictwem właściwej rządowej władzy administracji ogólnej, wyjąwszy wypadki, w których zwłoka zagraża niebezpieczeństwem; w wypadkach tych winny one jednak zawiadomić równocześnie właściwą rządową władzę administracji ogólnej.

Sposób wzajemnego porozumiewania się policji i władz wojskowych (z wyjątkiem wojskowych władz sądowych i prokuratorskich — art. 7) w zakresie spraw przewidzianych w art. 27 i 28, będzie ustalony instrukcją Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.

Art. 10.

Władze administracji ogólnej oraz sądowe i prokuratorskie ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść poleceń wydawanych Policji Państwowej.

Organa Policji Państwowej są obowiązane wykonać otrzymane polecenia, nie wchodząc w ich ocenę, mogą jednak żądać wydania lub potwierdzenia polecenia na piśmie. Żądanie to nie wstrzymuje obowiązku wykonania polecenia.

Art. 11.

Władze wymienione w art. 10 kierują swoje polecenia z reguły do właściwych najniższych jednostek organizacyjnych Policji Państwowej; do wyższych jednostek organizacyjnych — wówczas, gdy tego wymaga interes służby, zaś do poszczególnych oficerów lub szeregowych Policji Państwowej tylko wówczas, gdy zwłoka zagraża niebezpieczeństwem.

Jeżeli szczególna właściwość lub waga polecenej czynności tego wymagają, prokurator lub sędzia śledczy porozumie się z właściwym przełożonym policyjnym co do wykonania jej przez oznaczonego oficera względnie szeregowego Policji Państwowej.

Władze wymienione w art. 10 mogą wydawać polecenia tylko tym organom policyjnym (jednostkom organizacyjnym, względnie poszczególnym oficerom i szeregowym Policji Państwowej), które podlegają im bądź stale w myśl przepisów organizacyjnych dla Policji Państwowej, bądź czasowo na podstawie szczególnego zarządzenia.

Art. 12.

Każdy jest obowiązany na żądanie organów Policji Państwowej w służbie udzielać im w miarę możliwości doraźnej pomocy, a w szczególności także pomocy potrzebnej do pokonania czynnego oporu. Obowiązek ten ciąży przede wszystkim na władzach i organach państwowych i samorządowych.

Art. 13.

Koszta utrzymania Policji Państwowej ponosi Skarb Państwa.

Jednostki samorządu terytorjalnego obowiązane są na żądanie władz administracji ogólnej dostarczać za opłatą lokali, potrzebnych na pomieszczenie posterunków, koszar, biur policyjnych i mieszkań prywatnych dla oficerów i nieskoszarowanych szeregowych Policji Państwowej.

Wysokość opłat ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych.

Koszta wynikające z obowiązków Policji Państwowej, określonych w art. 7, 8 i 9, obciążają budżet

Policji Państwowej o tyle, o ile chodzi o pierwsze dostarczenie osób względnie dowodów rzeczowych do najbliższej właściwej władzy.

Art. 14.

Policja Państwowa jest uprawniona przy wykonywaniu swych zadań (określonych w art. 1) do stosowania niezbędnych środków przymusowych, a w szczególności do użycia siły fizycznej.

Art. 15.

Oficerowie i szeregowi P. P. podczas pełnienia służby mają prawo użycia broni w wypadkach, określonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1923 r. o użyciu broni przez organa bezpieczeństwa publicznego i ochrony granic (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 243).

Rozdział II.

Podział terytorjalny.

Art. 16.

Organizacja Policji Państwowej pod względem terytorjalnym przystosowana jest do administracyjnego podziału Państwa na województwa i powiaty.

Zmiany w tym podziale powodują tem samem odpowiednie zmiany w podziale terytorjalnym dla celów Policji Państwowej.

Art. 17.

Każde województwo tworzy okrąg wojewódzki, a każdy powiat administracyjny — obwód powiatowy Policji Państwowej.

W skład obwodów powiatowych wchodzi posterunki, obejmujące jedną lub kilka gmin, albo część gminy oraz komisarjaty, obejmujące większe miasta lub ich dzielnice.

W miastach wydzielonych z powiatów pod względem administracji państwowej Policja Państwowa stanowi obwody lub okręgi w zależności od ustroju władz administracji ogólnej.

Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzenia wprowadzać wyjątki od zasad, zawartych w dwóch poprzednich ustępach niniejszego artykułu, stosownie do warunków miejscowych oraz tworzyć i kasować inne komendy, urzędy i jednostki wykonawcze i wydawać przepisy o ich organizacji.

Szczegóły organizacji Policji Państwowej w miastach wydzielonych z powiatów pod względem administracji państwowej ustala rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 18.

W razie potrzeby Minister Spraw Wewnętrznych w ramach etatu osobowego Policji Państwowej, przewidzianego corocznie w budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, może tworzyć oddziały policji, przeznaczone do specjalnych zadań służby bezpieczeństwa, których organizację wewnętrzną i sposób użycia określa wydane przez niego przepisy.

Powyższe postanowienie nie uwłacza przepisowi pkt. 11 art. 4 ustawy z dnia 11 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 580).

Art. 19.

Etaty osobowe okręgów wojewódzkich i obwodów powiatowych oraz komend wojewódzkich i powiatowych ustala Minister Spraw Wewnętrznych w ramach ogólnego etatu Policji Państwowej.

Podział etatów na posterunki i komisariaty przeprowadza wojewoda na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego.

Art. 20.

O tworzeniu, kasowaniu i rozlokowaniu oddziałów przeznaczonych do specjalnych zadań, tudzież o ich stanach liczebnych decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

O tworzeniu, kasowaniu i rozlokowaniu komisariatów decyduje wojewoda na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego.

O tworzeniu i kasowaniu posterunków, o rozlokowaniu posterunków w tym samym rejonie tudzież o zmianie rejonów posterunków decyduje — na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego — wojewoda w porozumieniu z właściwym dowódcą okręgu korpusu.

Art. 21.

O czasowym wzmocnieniu policji jednego województwa siłami innego województwa decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

O czasowym wzmocnieniu policji jednego obwodu powiatowego siłami innego w obrębie tego samego województwa decyduje wojewoda po wysłuchaniu opinii komendanta wojewódzkiego.

Rozdział III.

Przełożeni policyjni.

Art. 22.

Przełożonymi policyjnymi są:

Minister Spraw Wewnętrznych w stosunku do Komendanta Głównego i wszystkich oficerów i szeregowych P. P. w Państwie;

Komendant Główny P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. w Państwie;

Komendanci wojewódzcy oraz komendanci powiatowi P. P. w stosunku do podporządkowanych im służbowo oficerów i szeregowych P. P.;

Wszyscy inni oficerowie lub szeregowi P. P. — w stosunku do podporządkowanych im służbowo oficerów i szeregowych P. P.

Art. 23.

Na czele korpusu P. P. stoi Komendant Główny P. P. mianowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez

Ministra Spraw Wewnętrznych, bądź z pośród członków korpusu P. P., bądź z poza tego korpusu.

Przepisy art. 42 nie mają zastosowania do Komendanta Głównego P. P.

Art. 23-a.

Komendant Główny P. P. podlega bezpośrednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych i z jego ramienia kieruje, względnie zarządza sprawami, przewidzianymi w ust. b) art. 3.

Organem pracy Komendanta Głównego P. P. jest Komenda Główna Policji Państwowej.

Art. 23-b.

Zastępcę Komendanta Głównego P. P. mianuje Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 24.

W okręgach wojewódzkich sprawami, wymienionymi w ust. b) art. 3 w zakresie ustalonym przez niniejsze rozporządzenie względnie w zakresie, poruczone przez Komendanta Głównego P. P. — zarządzają komendanci wojewódzcy P. P.

Sprawują oni również nadzór nad utrzymaniem sprawności policji w podległych im okręgach.

Ponadto komendanci wojewódzcy P. P. wykonują polecenia wojewodów w zakresie, przewidzianym w ust. a) art. 3.

Organem pracy komendantów wojewódzkich są Komendy Wojewódzkie Policji Państwowej.

Art. 25.

W obwodach powiatowych funkcje wykonawcze, należące do obowiązków Policji Państwowej w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia, spełniane są przez komendantów powiatowych Policji Państwowej, względnie pod ich kierownictwem.

Do komendantów powiatowych należy również wykonywanie funkcji, wymienionych w ust. b) art. 3 w zakresie ustalonym przez niniejsze rozporządzenie, względnie poruczone im przez komendantów wojewódzkich.

Organem pracy komendantów powiatowych są Komendy Powiatowe Policji Państwowej.

Art. 25-a.

Stanowiska kierowników komend, urzędów oraz jednostek wykonawczych są obsadzone tylko przez oficerów P. P. Wyjątek z powyższego stanowią posterunki, których komendantami oficerowie być nie mogą.

Art. 25-b.

Oficerów P. P. na stanowiska komendantów wojewódzkich, powiatowych i na inne stanowiska mianuje Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 26.

Przepisy o organizacji Komendy Głównej, komend wojewódzkich i powiatowych wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Rozdział IV.

Współdziałanie Policji Państwowej w sprawach obrony Państwa.

Art. 27.

Zakres współdziałania i czynności przygotowawczych Policji Państwowej w sprawach obrony Państwa uregułuje Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, o ile zaś chodzi o stronę finansową — i z Ministrem Skarbu, w drodze rozporządzenia.

Ministrowi Spraw Wojskowych na obszarze całego Państwa, a dowódcom okręgów korpusów na obszarze ich okręgów, przysługuje prawo kontroli przygotowań P. P. w zakresie, przewidzianym w niniejszym artykule.

Sposób wykonywania tej kontroli określi instrukcja Ministra Spraw Wojskowych, wydana w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 28.

W razie częściowej lub całkowitej mobilizacji albo w innych wypadkach, w których ze względu na interes obrony Państwa Rada Ministrów uzna to za konieczne, Policja Państwowa z chwilą ogłoszenia mobilizacji względnie od dnia, wskazanego uchwałą Rady Ministrów, staje się z mocy samego prawa częścią sił zbrojnych Państwa i wchodzi w ich skład, jako wojskowy korpus służby bezpieczeństwa.

Art. 29.

Włączenie Policji Państwowej w skład sił zbrojnych (art. 28) nie narusza obowiązków Policji Państwowej w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, wynikających z przepisów rozdziału I niniejszego tytułu.

Art. 30.

Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych określi bliżej sposób wcielenia Policji Państwowej do sił zbrojnych, ustali, jakie przepisy i regulaminy mają być do niej zastosowane, oraz ustali stosunek Policji Państwowej na czas jej wcielenia do sił zbrojnych — (art. 28) do władz administracji ogólnej. Stosunek Policji Państwowej na czas wcielenia do sił zbrojnych — do władz sądowych i prokuratorskich określi rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości, Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 31.

Oficerom i szeregowym P. P., jak długo pozostają w korpusie Policji Państwowej, nadaje się na czas wcielenia do sił zbrojnych stopnie wojskowe równorzędne do stopni posiadanych w Policji Państwowej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi, jakie stopnie wojskowe odpowiadają w tym wypadku poszczególnym stopniom policyjnym.

Nadane w tym trybie oficerskie stopnie wojsko-

we mają być uważane jako stopnie oficerów czasu wojny.

Oficerowie P. P., posiadający stopnie oficerów rezerwy wyższe od tych, któreby im przysługiwały w myśl postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, otrzymują na czas wcielenia Policji Państwowej do sił zbrojnych stopień posiadany w wojsku.

Sposób nadania i utraty stopni wojskowych na czas wcielenia do sił zbrojnych określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

TYTUŁ II.

Uzupełnienie i wyszkolenie Policji Państwowej.

Rozdział I.

Uzupełnienie.

Art. 32.

Korpus Policji Państwowej składa się z oficerów i szeregowych Policji Państwowej.

Oficerami Policji Państwowej są:

Generalny Inspektor,
Nadinspektor,
Inspektor,
Podinspektor,
Nadkomisarz,
Komisarz,
Podkomisarz,
Aspirant,

Szeregowymi Policji Państwowej są:

Starszy przodownik,
Przodownik,
Starszy posterunkowy,
Posterunkowy.

Art. 33. (skreślony).

Art. 34.

Etat oficerów P. P. uzupełnia się:

a) drogą awansowania starszych przodowników P. P.,

b) drogą przyjmowania kandydatów, którzy uczynili zadość powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla oficerów zawodowych, przechodzących wprost ze służby czynnej lub ze stanu nieczynnego i dla oficerów rezerwy.

Etat szeregowych P. P. uzupełnia się:

a) drogą przyjmowania zgłaszających się do służby w Policji Państwowej szeregowych rezerwy, którzy odbyli czynną służbę w wojsku, z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla szeregowych zawodowych i nadterminowych, przechodzących wprost ze służby czynnej lub ze stanu nieczynnego,

b) w razie braku odpowiednich kandydatów, wymienionych w ustępie a) — drogą przyjmowania innych kandydatów z pośród osób, które uczyniły zadość powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

Warunek zadośćuczynienia powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, jako też postanowienia rozdz. IV. tyt. I nie odnoszą się do kobiet, kandydatek na stanowiska oficerów i szeregowych P. P.

Art. 35.

Kandydaci na szeregowych Policji Państwowej winni posiadać następujące warunki:

1. obywatelstwo polskie,
2. nieskazitelną przeszłość,
3. wiek od 21 do 35 lat,
4. odpowiednie uzdolnienie fizyczne,
5. zdolność do działań prawnych,
6. odpowiednie uzdolnienie, biegłą znajomość języka polskiego w słowie i piśmie, ukończenie co najmniej 4 klas szkoły powszechnej, udowodnione świadectwem, względnie wykształcenie ogólne, odpowiadające poziomowi czterech klas szkoły powszechnej.

Stwierdzenie, czy kandydaci posiadają warunki wymienione w p. 6, a mianowicie odpowiednie uzdolnienie, znajomość języka polskiego, oraz — o ile nie posiadają świadectwa — wykształcenie, odpowiadające poziomowi 4 klas szkoły powszechnej, należy do komisji, składającej się z oficerów P. P., której skład ustala Komendant Główny, względnie z jego upoważnienia komendanci wojewódzcy.

Postanowienia p. 3 nie mają zastosowania do szeregowych, przechodzących bezpośrednio ze służby zawodowej w wojsku do służby w Policji Państwowej.

Art. 36.

Kandydaci na oficerów P. P. winni:

1) posiadać warunki wymienione w art. 35 p. 1 — 5.

Warunek zawarty w p. 3 art. 35 nie stoi na przeszkodzie w mianowaniu oficerami P. P. po przekroczeniu 35 roku życia tych kandydatów, którzy zajmowali stanowiska w policji, administracji ogólnej lub sądownictwie, albo jako oficerowie zawodowi przechodzą wprost ze służby czynnej w wojsku, lub ze stanu nieczynnego.

Inni kandydaci, którzy przekroczyli powyższą granicę wieku, mogą być mianowani oficerami P. P. tylko w wyjątkowych wypadkach.

2) posiadać wykształcenie średnie ogólnokształcące, lub zawodowe, zakończone przepisaniem egzaminami, lub udowodnić, że posiadają nominację na oficera zawodowego w wojsku polskim.

Art. 37.

Nie mogą być przyjęte do Policji Państwowej osoby, przeciwko którym toczy się postępowanie karne-sądowe o przestępstwo ścigane z urzędu lub postępowanie upadłościowe albo też postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Przyjęcie do Policji Państwowej kandydatów wydalonych ze służby państwowej lub karanych sądownie, wymaga zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych, mimo ustania niezdolności do zajmowania stanowisk w służbie państwowej w myśl ustaw karnych. Ograniczenie to nie ma zastosowania do osób karanych za wykroczenia.

Osoby karane za przestępstwa z chęci zysku nie mogą być przyjmowane do Policji Państwowej.

Art. 38.

W wypadkach, w których małżonkowie, krewni wstępni i zstępni z urodzenia lub przysposobienia, krewni z linii bocznej do trzeciego oraz powinowaci do drugiego stopnia włącznie mają być funkcjonariuszami tego samego urzędu, do którego należą czynności kasowe, zarząd i dysponowanie materiałami gospodarczymi albo prowadzenie rachunkowości lub kontroli, względnie mają pozostawać do siebie w stosunku bezpośredniego przełożonego i podwładnego w służbie — wymagane jest zezwolenie: a) Ministra Spraw Wewnętrznych, o ile chodzi o oficerów P. P. i urzędników kancelaryjnych od IX st. st. włącznie, b) Komendanta Głównego P. P., o ile chodzi o szeregowych P. P. i urzędników kancelaryjnych od XII do X st. st. włącznie.

Art. 39.

Przyjęcie na służbę w charakterze szeregowego P. P. uzależnia się od zobowiązania się kandydata do czteroletniej służby w Policji Państwowej.

Art. 40.

Przyjęcie do służby w Policji Państwowej w stopniu oficera następuje w drodze mianowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych, w stopniu szeregowego w drodze mianowania przez Głównego Komendanta P. P. lub z jego upoważnienia przez komendantów wojewódzkich.

Oficerowie P. P. rozpoczynają służbę w stopniu aspiranta z wyjątkiem kandydatów z akademickim wykształceniem prawniczym, zakończonem przepisaniem egzaminami, którzy rozpoczynają służbę w stopniu podkomisarza.

Szeregowi P. P. rozpoczynają służbę w stopniu posterunkowego z wyjątkiem podoficerów żandarmerji wojskowej, przechodzących do służby w Policji Państwowej bezpośrednio z zawodowej służby wojskowej, których Komendant Główny P. P. może przyjmować w wyższych stopniach.

Art. 40-a.

Oficerowie przechodzący do Policji Państwowej bezpośrednio z zawodowej służby w wojsku, nie mogą być przyjmowani do służby w Policji Państwowej w stopniach niższych niż odpowiadające posiadanym w wojsku. Do czasu wydania rozporządzenia, o którym mowa w ustępie 2 art. 31, wzajemny stosunek stopni wojskowych i policyjnych określa się na podstawie ustawy o uposażeniu.

Art. 41.

W wyjątkowych wypadkach może nastąpić mianowanie kandydata na oficera P. P. w stopniu wyższym, niż to przewiduje art. 40 i 40-a.

Art. 41-a.

Władzami, właściwymi do przyjęcia oficerów P. P. na służbę w trybie art. 40 a) i 41 są władze wymienione w art. 73 ust. 1 i 2.

Rozdział II.

Wyszkolenie Policji Państwowej.

Art. 42.

Wszyscy mianowani oficerami P. P. po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia oraz st. przodownicy P. P., kandydaci na oficerów, muszą przejść wyszkolenie policyjne w szkole dla oficerów P. P. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo indywidualnego zwalniania od tego obowiązku oficerów P. P., mianowanych w stopniach od nadkomisarza wzwyż.

Wszyscy szeregowi P. P. muszą przejść wyszkolenie policyjne w szkole dla szeregowych P. P.

Art. 43.

Organizację i programy szkół policyjnych ustali Minister Spraw Wewnętrznych. Program w zakresie wyszkolenia wojskowego ustali Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Dla pogłębienia wojskowego wyszkolenia korpusu P. P. Minister Spraw Wojskowych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych wyznaczy do dyspozycji tego ostatniego instruktorów wojskowych z pośród oficerów wojska.

W tym samym celu oficerowie P. P. mogą być przydzielani na pewien czas do jednostek wojskowych. Sposób i warunki odbywania tej praktyki określi instrukcja Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 44.

Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo tworzenia specjalnych kursów zarówno dla oficerów, jak i dla szeregowych P. P., oraz ustalania organizacji i programów tych kursów.

TYTUŁ III.

Stosunek służbowy.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 45.

Stosunek służby w Policji Państwowej ma charakter publiczno-prawny; może być zamieniony, zawieszony lub rozwiązany wyłącznie przy zastosowaniu przepisów prawa publicznego, a w szczególności postanowień niniejszego rozporządzenia.

Art. 46.

Stosunek służbowy oficerów i szeregowych P. P. zawiązuje się z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

Art. 47.

Objęcie służby następuje w dniu wyznaczonym w piśmie nominacyjnym.

Mianowany składa przed wymienionym w temże piśmie przełożonym policyjnym przysięgę w następującem brzmieniu:

„Przysięgam Panu Bogu Wszemogącemu na powierzonem mi stanowisku pożytek Państwa Polskiego oraz dobro publiczne mieć zawsze przed oczyma, władzy zwierzchniej Państwa Polskiego wierności dochować, obowiązki swoje spełniać gorliwie i sumiennie, rozkazy i polecenia swych władz wykonywać dokładnie, tajemnicy urzędowej dochować, przepisów prawa strzec pilnie, wszystkich obywateli kraju w równem mając zachowaniu. Tak mi Panie Boże dopomóż“.

Art. 48.

W razie niezgłoszenia się w oznaczonym czasie przyjęcie do służby (nominacja) traci ważność, o ile przyjęty w ciągu dni 15, licząc od dnia doręczenia nominacji, nie usprawiedliwi zwłoki.

Art. 49.

Czas służby liczy się od dnia rzeczywistego jej objęcia (art. 47).

W razie bezpośredniego przejścia z innej służby państwowej, cywilnej, jak również wojskowej, czas służby w policji liczy się od dnia zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych.

Art. 50.

Przełożona władza policyjna prowadzi dla każdego oficera i szeregowego P. P. wykaz stanu służby, który jest szczegółowym opisem przebiegu służby. Wykaz stanu służby jest urzędowym stwierdzeniem okoliczności, mających wpływ na wymiar uposażenia, pensji emerytalnej, oraz zaopatrzenia wdowiego lub sierociego.

Wzór wykazu stanu służby, jako też szczegółowe przepisy co do jego prowadzenia, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 51.

Starszeństwo służbowe oficerów i szeregowych P. P. równego stopnia ustala się na podstawie czasu służby w tym samym stopniu. Czas służby w poszczególnym stopniu liczy się od dnia mianowania na ten stopień.

Przy równym czasie służby w danym stopniu bierze się celem ustalenia starszeństwa służbowego kolejno pod uwagę:

- 1) czas służby w bezpośrednio niższym stopniu,
- 2) czas innej służby państwowej (cywilnej lub wojskowej), względnie czas innej służby publicznej lub pracy zawodowej, zaliczalnej do wysługi emerytalnej,
- 3) starszeństwo wieku.

Okresów czasu, których nie liczy się przy posuwaniu do wyższych szczebli w grupach uposażeniowych, nie uwzględnia się przy obliczaniu starszeństwa.

Art. 52.

Komenda Główna P. P. dla wszystkich oficerów P. P., oraz szeregowych P. P., będących na jej etacie, a komendy wojewódzkie P. P. dla pozostałych szeregowych P. P. prowadzą listy starszeństwa służbowego osobno dla każdego stopnia.

Listy te należy corocznie zamykać według stanu z dnia 31 grudnia i udzielać do przejrzenia zainteresowanym, którzy mogą w ciągu dni piętnastu po przejrzeniu listy zwrócić się w drodze służbowej o sprostowanie.

Art. 53.

Wszyscy oficerowie i szeregowi P. P. podlegają corocznie kwalifikacji.

W tym celu przełożeni policyjni poddają kwalifikacji podległych im oficerów i szeregowych P. P. w porozumieniu z właściwą władzą administracji ogólnej, przyczem ocena kwalifikacyjna wpisywana jest do list. O ile ogólna roczna kwalifikacja jest ujemna (niedostateczna), należy ją z urzędu podać do wiadomości oficera lub szeregowego P. P.

Wzór list kwalifikacyjnych, kompetencję do kwalifikowania, sposób kwalifikowania i sposób porozumiewania się z władzami administracji ogólnej ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozdział II.

Obowiązki.

Art. 54.

Oficer i szeregowy P. P. jest obywatelem, którego Państwo darzy specjalnem zaufaniem, powierzając mu obronę ładu, spokoju, oraz bezpieczeństwa współobywateli.

Oficera i szeregowego P. P. obowiązuje wierność wobec Rzeczypospolitej, posłuszeństwo wobec przełożonych, poszanowanie prawa, gorliwość, sumienność i bezstronność w wykonywaniu obowiązków.

Art. 55.

Oficerowie i szeregowi P. P. obowiązani są zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powzięli wiadomość dzięki swemu stanowisku służbowemu lub dowiedzieli się przy wykonywaniu swych obowiązków służbowych bezpośrednio lub pośrednio, o ile sprawy takie uznano za poufne, lub gdy utrzymanie ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne albo inne względy służbowe.

Zachowanie tajemnicy obowiązuje wobec każdego, komu oficerowie i szeregowi P. P. nie są obowiązani donosić o tych sprawach służbowo. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie służby czynnej, jako też po przejściu w stan nieczynny i na emeryturę oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu.

Od obowiązku zachowania tajemnicy może oficera lub szeregowego P. P. zwolnić jego obecna lub ostatnio przełożona władza.

Ustawa postępowania karnego określa warunki i tryb zwolnienia od tajemnicy w postępowaniu karnem.

Art. 56.

Oficer i szeregowy P. P. obowiązany jest do nieść natychmiast policyjnej władzy przełożonej o każdej przeszkodzie do pełnienia służby. Władza może zażądać udowodnienia tej przeszkody, a w przypadku choroby poddać oficera i szeregowego P. P. badaniu lekarskiemu.

Jeżeli nieobecność na służbie oficera lub szeregowego P. P. wskutek choroby trwa dłużej niż rok, ma on być jednostronnem zarządzeniem władzy przeniesiony na emeryturę na zasadach, określonych w ustawie emerytalnej, a jeżeli nie nabył praw emerytalnych, to stosunek służbowy z nim ma być rozwiązany z przyznaniem odprawy w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia, jeżeli przesłużył mniej niż trzy lata w służbie państwowej i sześciomiesięcznego, jeżeli przesłużył trzy lata lub więcej.

Art. 57.

Oficerom i szeregowym P. P. nie wolno przyjmować żadnej posady ani stanowiska, ani też oddawać się takim zajęciom, których wykonywanie stoi w sprzeczności z obowiązkami służbowymi, lub które mogą budzić wątpliwości co do bezstronnego i sumiennego wypełniania obowiązków służbowych.

Art. 58.

O ile oficer lub szeregowy P. P. chciałby przyjąć jakiegokolwiek inne zajęcie uboczne, przynoszące mu korzyści materialne, którego wykonywanie nie stałoby w sprzeczności z postanowieniami poprzedniego artykułu, winien on uprzednio uzyskać na to zezwolenie władzy przełożonej.

Oficer lub szeregowy P. P. obowiązany jest zaniechać takich zajęć, które władza uzna za niedopuszczalne w myśl powyższych postanowień.

Art. 59.

O zajęciu samodzielnem żony, oraz dzieci nieletnich, pozostających we wspólnem gospodarstwie domowem, winien oficer lub szeregowy P. P. zawiadomić przełożoną władzę policyjną, która może sprzeciwić się wykonywaniu takiego zajęcia, o ile ono koliduje z godnością munduru policyjnego albo z interesami służby.

Art. 60.

Oficerowie i szeregowi P. P. nie mogą zawierać transakcyj gospodarczych z urzędami Policji Państwowej.

Art. 61.

Oficerom i szeregowym P. P. nie wolno bez zezwolenia władzy przełożonej występować w charakterze rzeczoznawców w sprawach, pozostających w związku z ich zadaniami służbowymi.

Art. 62.

Szeregowi P. P. mogą być skoszarowani.

Pomieszczenia w koszarach są bezpłatne i nie są uważane za mieszkania służbowe, względnie za mieszkania dostarczone w lokalach państwowych lub przez Państwo administrowanych na zasadach ustalonych w ustawie o uposażeniu.

Oficerom P. P. i nieskoszarowanym szeregowym władza przełożona może dostarczyć mieszkania w lokalach państwowych lub przez Państwo wynajętych, względnie administrowanych, na zasadach ustalonych w ustawie o uposażeniu.

W razie rozwiązania stosunku służbowego lub przeniesienia do innego działu zarządu państwowego, a także w razie przeniesienia służbowego do innej miejscowości wymienieni lokatorzy obowiązani są na żądanie ostatniej władzy przełożonej opróżnić otrzymany lokal w ciągu trzech miesięcy od dnia rozwiązania stosunku służbowego, względnie przeniesienia. W wypadku przeniesienia w stan nieczynny (art. 96) termin ten liczy się od dnia rozwiązania stosunku służbowego w myśl art. 98. W razie niezastosowania się do wezwania w określonym terminie ostatnia władza przełożona uprawniona jest do opróżnienia lokalu przymusowo w drodze egzekucji administracyjnej.

Art. 62 a.

O ile szczególne warunki służbowe tego wymagają, władza przełożona policyjna może zarządzić ograniczenie wydalania się oficerów i szeregowych P. P. z siedziby względnie rejonu służbowego.

Art. 63.

Oficerom i szeregowym P. P. wolno należeć do związków i stowarzyszeń tylko za zezwoleniem władzy przełożonej.

Art. 64.

Dla zawarcia małżeństwa oficerowie i szeregowi P. P. obowiązani są otrzymać zezwolenie władzy przełożonej.

Warunki niezbędne dla otrzymania powyższego zezwolenia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 65.

Oficerowie i szeregowi P. P. są umundurowani z wyjątkiem tych rodzajów służby, co do których władza przełożona zarządzi pełnienie jej w ubraniu cywilnym.

Zawieszonym w czynnościach służbowych i pozostającym w stanie nieczynnym może Komendant Główny P. P. zabronić noszenia munduru.

Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu P. P. wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Używanie umundurowania zbliżonego wyglądem do umundurowania Policji Państwowej jest wzbronione.

Szczegółowe przepisy w celu zagwarantowania wyłączności umundurowania policji wyda Rada Ministrów.

Art. 66.

Szczegółowe obowiązki oficerów i szeregowych P. P. oraz tryb postępowania służbowego określi w ramach niniejszego rozporządzenia lub innych przepisów instrukcja służbowa, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

R o z d z i a ł III.

Prawa.

Art. 67.

Oficer i szeregowy P. P. jest urzędnikiem w rozumieniu ustaw karnych.

Art. 68.

Oficerowie i szeregowi P. P., którzy przesłużyli przynajmniej rok w służbie państwowej mają prawo do corocznego urlopu dla wypoczynku, a mianowicie: oficerowie P. P.: do lat ośmiu służby państwowej przez cztery tygodnie, ponad osiem do szesnastu lat przez pięć tygodni, ponad szesnaście lat służby przez sześć tygodni;

szeregowi P. P.: do lat trzech przez dwa tygodnie, ponad trzy do dziesięciu lat przez trzy tygodnie, a ponad dziesięć lat służby przez cztery tygodnie.

Art. 69.

Urlop dla wypoczynku można wstrzymać względnie odwołać, o ile tego wymagają ważne względy służbowe.

Skoro jednak następnie służba na to pozwoli, należy umożliwić wykorzystanie urlopu jeszcze w tym samym roku kalendarzowym.

W przeciwnym razie należy to uwzględnić w miarę możliwości przy wymiarze urlopu wypoczynkowego w roku następnym.

Koszta podróży spowodowane odwołaniem z urlopu podlegają zwrotowi ze Skarbu Państwa według norm ustalonych dla podróży służbowych.

Art. 70.

Oficerowie i szeregowi P. P. mogą otrzymać urlop w celu załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych, nie przenoszący jednorazowo dni trzech; termin ten może być przedłużony tylko w wyjątkowych wypadkach. W razie przeniesienia służbowego do innej miejscowości oficer lub szeregowy P. P. otrzymuje z urzędu urlop, czas trwania i tryb udzielania którego określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Urlopy takie nie są wliczane do wymiaru urlopu wypoczynkowego.

Pozatem na prośbę oficera lub szeregowego P. P. może mu być udzielony bezpłatny dłuższy urlop najwyżej do lat dwu; czas trwania tego urlopu nie wlicza się do wysługi lat. Władza może od tych warunków odstąpić w całości lub w części tylko wówczas, gdy udzielenie dłuższego urlopu pożądane jest z ważnych względów publicznych.

Art. 71.

O urlopiach oficerów i szeregowych P. P. decydują przełożeni policyjni, przyczem co do urlopów kierowników jednostek wykonawczych wymagana jest zgoda właściwej władzy administracji ogólnej.

Art. 72.

Oficerowie oraz szeregowi P. P. awansują do wyższych stopni według uznania władzy, która bierze pod uwagę uzdolnienie, użyteczność i inne kwalifikacje służbowe oraz starszeństwo służbowe, jako też opinię władz administracji ogólnej.

Awansować można tylko o jeden stopień.

Art. 73.

Nadinspektora P. P. awansuje na Generalnego Inspektora P. P. Prezydent Rzeczypospolitej na wnio-

sek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Na stopnie oficerskie do nadinspektora włącznie awansuje Minister Spraw Wewnętrznych, przyczem awansowanie na stopień nadinspektora i inspektora wymaga uprzedniej zgody Prezesa Rady Ministrów.

Art. 73 a.

Na st. przodowników, przodowników i st. posterunkowych awansuje Komendant Główny, lub, z jego upoważnienia, komendanci wojewódzcy.

Art. 74.

Nie mogą być awansowani oficerowie i szeregowi P. P.:

- a) będący w stanie nieczynnym,
- b) przeciwko którym wdrożono postępowanie karne albo dyscyplinarne, lub którzy zostali zawieszeni w czynnościach służbowych, aż do czasu zakończenia tego postępowania, lub zniesienia zawieszenia,
- c) w czasie, którego nie zalicza się do służby czynnej (wysługi lat).

Art. 75.

Oficerowie i szeregowi P. P. mogą być awansowani po przesłużeniu co najmniej określonego poniżej czasu w danym stopniu:

w stopniu posterunkowego	— 1 roku
„ „ st. posterunkowego	— 2 lat
„ „ przodownika	— 2 „
„ „ st. przodownika	— 2 „
„ „ aspiranta	— 2 „
„ „ podkomisarza	— 3 „
„ „ komisarza	— 3 „

od nadkomisarza do inspektora włącznie—4 lat w każdym stopniu.

Art. 76.

Minister Spraw Wewnętrznych w stosunku do oficerów P. P., a Komendant Główny P. P. w stosunku do szeregowych P. P. mogą w poszczególnych wypadkach skrócić terminy służby, określone w poprzednim artykule, nie więcej jednak, jak o połowę, o ile przemawiają za tem względy tego rodzaju, jak: posiadane studia, szczególne uzdolnienie, wybitne zasługi, wyniki w służbie bezpieczeństwa i t. p.

Art. 77.

St. przodownicy P. P. nieposiadający warunków wymienionych w p. 2 art. 36, wymaganych od kandydatów na oficerów P. P., mogą wwiątkowo być awansowani na aspirantów, o ile odznaczyli się wybitnymi zdolnościami, położyli w służbie bezpieczeństwa niepospolite zasługi i przesłużyli w Policji Państwowej co najmniej lat siedem, z czego w stopniu st. przodownika co najmniej lat 2.

Przy awansach na wyższe stopnie oficerskie, st. przodownicy, którzy awansowali na aspirantów, awansują wedle ogólnych zasad.

Art. 78.

W razie braku wolnych etatów aspirantów st. przodownik, odpowiadający warunkom, wymaganym

przez niniejsze rozporządzenie, może być awansowany na aspiranta z uposażeniem st. przodownika, względnie kandydat na oficera P. P. mianowany aspirantem z uposażeniem st. przodownika (art. 34 ust. 1). Po otworzeniu się wolnego miejsca w etacie aspirantów, tacy aspiranci otrzymują od dnia pierwszego najbliższego miesiąca w porządku starszeństwa uposażenie aspiranta.

Ógólna liczba aspirantów z uposażeniem st. przodownika w korpusie P. P. nie może przekraczać 20% etatu aspirantów.

Art. 79.

Szczególne przepisy, dotyczące sposobu awansowania wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 80.

Oficerowie i szeregowi P. P. należący do rezerwy W. P. mogą być powoływani do ćwiczeń wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 81.

Uposażenie oficerów i szeregowych P. P. unormuje specjalna ustawa o uposażeniu, która uwzględni szczególne warunki służby policyjnej.

Art. 82.

Oficerom i szeregowym P. P. w wypadkach zasługujących na uwzględnienie może być przyznana z funduszków państwowych bezprocentowa zaliczka.

Art. 83.

Uposażenie oficerów i szeregowych P. P. ulega zajęciu administracyjnemu, tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu nie więcej, niż do wysokości 1/5 części sumy uposażenia przypadającego do wypłaty.

Art. 84.

Tytułem wyjątku od zasady podanej w art. 83 uposażenie oficerów i szeregowych P. P. ulega zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu za alimenty do wysokości 2/5 uposażenia, przyczem pozostałe 3/5 wolne są od wszelkich zapowiedzeń i zajęć.

Przy zbiegu zapowiedzeń za alimenty i za inne należności lub długi 1/5 część uposażenia staje się przedmiotem stosunkowego podziału zarówno na alimenty, jak na inne należności lub długi, drugą zaś 1/5 część przekazuje się wyłącznie na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ileby pierwsza 1/5 część na nie przy zbiegu innych wierzycieli nie wystarczała.

Art. 85.

Wyłącza się zupełnie z pod zapowiedzeń i zajęć, określonych w art. art. 83 i 84:

- a) należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia,
- b) zapomogi, przyznawane oficerom i szeregowym P. P.

Art. 86.

Ustępowanie pod jakimkolwiek tytułem prawa do pobierania uposażenia jest wzbronione. Wszelka umowa przeciwna temu jest nieważna.

Art. 87.

W razie wdrożenia przeciwko oficerowi lub szeregowemu P. P. postępowania karnego lub dyscyplinarnego, albo zawieszenia go w pełnieniu służby nie można przed zakończeniem tego postępowania lub zniesieniem zawieszenia posunąć do wyższego szczebla w grupie uposażenia.

Art. 88.

Oficerowie i szeregowi P. P. mają prawo do uposażenia emerytalnego, a wdowy i sieroty po nich do zaopatrzenia wdowiego i sierocego, na zasadach, które normuje specjalna ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym, przyczem z chwilą przyjęcia do służby w Policji Państwowej (art. 40) są uważani za mianowanych na stałe. Oficerowi i szeregowemu P. P. po ukończeniu pięciu lat faktycznej służby czynnej następne lata czynnej służby liczą się do wymiaru emerytury w stosunku dwanaście miesięcy służby efektywnej za szesnaście miesięcy.

Przepis ten ma również zastosowanie do oficerów i szeregowych P. P. będących w służbie czynnej P. P. w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, jednak tylko za lata służby policyjnej, poczynając od dnia 1 listopada 1918 r.

Art. 89.

Oficer lub szeregowy P. P., który wskutek czynu karygodnego, popełnionego na jego osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych albo też w związku z ich pełnieniem, a także wskutek chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu, utracił całkowicie zdolność do pracy zarobkowej, otrzymuje niezależnie od zaopatrzenia emerytalnego jednorazowe odszkodowanie w wysokości dwudziestoczekrotnego pełnego uposażenia, pobrane go w ostatnim miesiącu.

O ile oficer lub szeregowy z przyczyn wymienionych wyżej utracił życie, jednorazowe odszkodowanie wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, otrzymuje pozostała po nim wdowa względnie dzieci ślubne i uprawnione niezależnie od pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego.

Do wymienionego odszkodowania mają zastosowanie zasady, regulujące wypłatę zaopatrzenia wdowiego i sierocego.

Postanowienia niniejszego artykułu nie uchylają przepisów, dotyczących specjalnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego względnie wdowiego i sierocego (art. 9, 11 — 13 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46).

Art. 90.

Dzieci ślubne i uprawnione tych oficerów i szeregowych P. P., którzy utracili życie wskutek czynu karygodnego, popełnionego na ich osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, któremu ulegli z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych, mają pierwszeństwo przy przyjęciu do

państwowych zakładów naukowych i do lat osiemnastu mają być kształcone w tych zakładach na koszt Skarbu Państwa.

Wykonanie niniejszego postanowienia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Pracy i Opieki Społecznej, Skarbu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 91.

Oficerom i szeregowym P. P. przysługują te same prawa pierwszeństwa do otrzymania odpowiadających ich kwalifikacjom innych stanowisk w cywilnej służbie państwowej, tudzież samorządowej lub zakładach i instytucjach subwencjonowanych przez Państwo, które przysługują oficerom względnie zawodowym podoficerom W. P.

Przepisy dotyczące wykonania niniejszego artykułu ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Rozdział IV.**Zmiany w stosunku służbowym.****Art. 92.**

Przeniesienie służbowe oficera lub szeregowego P. P. do innej miejscowości albo na inne stanowisko służbowe może nastąpić z urzędu w interesie służby albo na własną prośbę.

Oficerów P. P. przenosi Minister Spraw Wewnętrznych, szeregowych P. P. z jednego województwa do innego przenosi Komendant Główny P. P., szeregowych P. P. w obrębie tego samego województwa — komendant wojewódzki P. P.

Art. 93.

W razie potrzeby czasowego użycia oficera lub szeregowego P. P. do służby poza rejonem jego stałego przydziału właściwy przełożony policyjny zarządza odkomenderowanie względnie delegację służbową do miejsca przeznaczenia.

Szczegółowe w tym zakresie przepisy wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 94.

Przed przeniesieniem szeregowych P. P., którzy zajmują stanowiska komendantów posterunków lub innych równorzędnych jednostek policyjnych, należy zasięgnąć opinii starosty względnie wojewody, właściwych ze względu na ostatni i projektowany przydział.

W razie rozbieżnego stanowiska właściwej władzy administracyjnej i przełożonego policyjnego decydują właściwe władze wyższe we wzajemnym porozumieniu a w razie niezgodnienia — Minister Spraw Wewnętrznych. Sposób zasięgania opinii władz administracji ogólnej w wypadkach delegacji ustali Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 95.

Oficer i szeregowy P. P. po trzech latach służby w Policji Państwowej zostaje ustalonym w służbie z mocy samego prawa.

W wypadkach wyjątkowych Ministrowi Spraw Wewnętrznych w odniesieniu do oficerów P. P., a Komendantowi Głównemu P. P. w odniesieniu do szeregowych P. P. przysługuje prawo ustalenia w służbie przed upływem czasu określonego w ustępie poprzednim. Ustalenie może nastąpić również jednocześnie z mianowaniem.

Stosunek służbowy oficera i szeregowego nieustalonego w służbie może być w każdej chwili rozwiązany, gdy władza powołana do mianowania uzna, że nie nadaje się do służby w P. P.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego w trybie ustępu poprzedniego, oficerowie i szeregowi P. P. w razie nienagannego zachowania się otrzymują, o ile nie nabyli praw emerytalnych, odprawę w wysokości: za służbę do jednego roku — jednomiesięcznego uposażenia, za służbę od jednego roku do lat dwóch — dwumiesięcznego i za służbę ponad dwa lata — trzymiesięcznego uposażenia.

Art. 96.

Jeżeli wskutek zmian organizacyjnych w korpusie P. P. powstanie czasowo brak odpowiedniego stanowiska tego samego stopnia dla oficera lub szeregowego P. P. ustalonego w służbie, albo gdy zajdą okoliczności, niepozwalające ze względu na dobro służby na dalsze zajmowanie przez takiego oficera lub szeregowego P. P. stanowiska tego samego stopnia w korpusie P. P. — zostaje on przeniesiony w stan nieczynny.

Art. 96 a.

Komendanta Głównego P. P. przenosi w stan nieczynny Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 96 b.

Inspektora Generalnego P. P. przenosi w stan nieczynny Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Oficerów wszystkich innych stopni przenosi w stan nieczynny Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 96 c.

Szeregowych P. P. przenosi w stan nieczynny Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 97.

Przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym oficerowie i szeregowi P. P. pobierają pełne uposażenie służbowe.

Czas spędzony w stanie nieczynnym zalicza się tylko do wymiaru emerytury.

Art. 98.

Oficer i szeregowy P. P. przeniesiony w stan nieczynny może być w każdej chwili powołany z powrotem do służby czynnej, o ile jednak powołanie takie nie nastąpi w ciągu pół roku od dnia przeniesienia w stan nieczynny lub też o ile w tym samym czasie nie nastąpi przeniesienie do innego działu zarzą-

du państwowego (art. 99), należy rozwiązać z nim stosunek służbowy z zastosowaniem postanowień ustawy emerytalnej.

Art. 99.

Do innego działu zarządu państwowego oficer lub szeregowy P. P. może być przeniesiony tylko za jego zgodą.

Art. 100.

Oficera lub szeregowego P. P., wybranego do ciała ustawodawczego, zwalnia się na czas trwania mandatu od sprawowania funkcji z jednoczesnym wstrzymaniem mu za cały ten czas uposażenia służbowego.

Po wygaśnięciu mandatu oficer lub szeregowy P. P. powraca do służby w P. P. w tym samym stopniu.

Czas sprawowania mandatu do ciała ustawodawczego zalicza się całkowicie do czasu służby (wysługi lat).

Działalność oficera i szeregowego P. P. w czasie wykonywania mandatu poselskiego, będąca w związku z wykonywaniem obowiązków poselskich, nie może być podstawą do dochodzeń służbowych przeciwko niemu.

Art. 101.

Stosunek służbowy oficera lub szeregowego P. P. można rozwiązać poza wypadkami, przewidzianymi w tytule IV oraz w art. 95 i 98 niniejszego rozporządzenia, także na własną prośbę zainteresowanego.

Art. 102.

Prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego składa się na piśmie w drodze służbowej; oficerowie i szeregowi P. P. w stanie nieczynnym składają ją temu przełożonemu, któremu podlegali przed przeniesieniem w stan nieczynny.

Decyzja w sprawach rozwiązania stosunku służbowego na własną prośbę oficera lub szeregowego P. P. należy do władzy powołanej do mianowania.

Art. 103.

Władza, wymieniona w ust. 2 poprzedniego artykułu, może prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego uwzględnić od razu, odroczyć rozwiązanie stosunku służbowego do określonego terminu lub też, jeśli dla ważnych przyczyn oznaczenie terminu nie może nastąpić niezwłocznie, odroczyć decyzję co do terminu rozwiązania stosunku służbowego do czasu późniejszego, nie dłużej jednak jak do trzech miesięcy.

Termin wyznaczony do rozwiązania stosunku służbowego w odniesieniu do oficerów nie może przekraczać jednego roku, licząc od dnia wniesienia prośby, zaś w odniesieniu do szeregowych P. P. — sześciu miesięcy. Termin ten u szeregowych P. P. może być wyznaczony niezależnie od wymagania dotrzymania zobowiązania się do czteroletniej służby w P. P. po myśli art. 39.

Odpowiedź na prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego winna być zakomunikowana proszącemu

bez nieuzasadnionej zwłoki, a w każdym razie nie później, jak w ciągu czterech tygodni od dnia jej złożenia bezpośrednio przełożonemu.

Art. 104.

Przez wystąpienie ze służby na własną prośbę (art. 101), jak również przez rozwiązanie stosunku służbowego w myśl postanowień art. 95 ust. 3, oficer lub szeregowy P. P. i jego rodzina tracą wszelkie prawa, wynikające ze stosunku służbowego.

W razie ponownego wstąpienia do służby w Policji Państwowej przywrócenie praw, nabytych poprzednią służbą, może nastąpić za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 105.

Mianowanie oficera lub szeregowego P. P. będzie uznane za nieważne, jeżeli nastąpiło na podstawie dokumentów fałszywych lub nieważnych albo wyjdą najaw okoliczności, w myśl obowiązujących przepisów niedopuszczające mianowania.

Orzeczenie o unieważnieniu nominacji wyda władza powołana do mianowania.

TYTUŁ IV.

Odpowiedzialność oficerów i szeregowych P. P.

Rozdział I.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 106.

Oficerów i szeregowych P. P., którzy naruszają swe obowiązki w służbie lub poza służbą, przez czyn, zaniechanie lub zaniedbanie, pociąga się, niezależnie od ewentualnej sądowej odpowiedzialności karnej lub cywilnej, do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 107.

W drodze dyscyplinarnej nakłada się następujące kary dyscyplinarne:

A. na szeregowych P. P.:

- 1) nagana,
- 2) areszt od jednego do siedmiu dni,
- 3) degradacja o jeden stopień,
- 4) zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

B. na oficerów P. P.:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) areszt domowy lub na odwachu od jednego do czternastu dni,
- 4) zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 108.

Kara nagany i aresztu do trzech dni u oficerów, oraz kara aresztu do siedmiu dni u szeregowych pociąga za sobą na przeciąg jednego roku od orzeczenia kary:

A. w stosunku do oficerów:

- 1) niemożność awansowania,
- 2) niemożność mianowania członkami i zastępcami członków komisji dyscyplinarnych,

3) niemożność powoływania na asesorów do komisji dyscyplinarnych.

B. w stosunku do szeregowych:

- 1) niemożność awansowania,
- 2) niemożność powoływania na asesorów do komisji dyscyplinarnych.

Kara aresztu od czterech do czternastu dni u oficerów pociąga za sobą na przeciąg dwóch lat od orzeczenia kary:

- 1) niemożność awansowania,
- 2) niemożność mianowania członkami i zastępcami członków komisji dyscyplinarnych,
- 3) niemożność powoływania na asesorów do komisji dyscyplinarnych.

Kara degradacji u szeregowych pociąga za sobą na przeciąg trzech lat od orzeczenia kary:

- 1) niemożność awansowania,
- 2) niemożność powoływania na asesorów do komisji dyscyplinarnych.

Zwolnienie ze służby w P. P. nie pociąga za sobą utraty praw nabytych służbą, jednak przy wydaniu orzeczenia dyscyplinarnego zaopatrzenie emerytalne ma być zmniejszone. Zmniejszenie to może dochodzić do 50% normalnego zaopatrzenia.

Jeżeli zwolniony ze służby nie posiada prawa do zaopatrzenia emerytalnego, to otrzymuje odprawę według norm określonych w art. 95. Odprawa ta ma być również zmniejszona do 50% normalnego wymiaru.

Wydalenie ze służby w P. P. pociąga za sobą utratę wszystkich praw wynikłych ze stosunku służbowego, w tej liczbie prawa do zaopatrzenia emerytalnego, jednak w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza orzekająca wydalenie może przyznać członkom rodziny wydalonego stały zasiłek w wysokości ich zaopatrzenia wdowiego lub sierociego albo mniejszy.

Kary nagany, odliczenia lat służby i obniżenia stopnia służbowego, nakładane na urzędników (art. 142) w myśl postanowień art. 77 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, pociągają za sobą w stosunku do urzędników kancelaryjnych — niemożność awansu, oraz niemożność powoływania na asesorów do komisji dyscyplinarnych na okres: przy karze nagany przez jeden rok, przy odliczeniu lat służby i obniżeniu stopnia służbowego na okres czasu, równający się ilości odliczonych lat, względnie na jaki zawieszono możliwość awansu z powodu obniżenia stopnia służbowego.

Art. 109.

Karę wydalenia lub zwolnienia ze służby odnośnie oficerów P. P. orzeka Minister Spraw Wewnętrznych.

Karę wydalenia i zwolnienia ze służby oraz degradacji odnośnie do szeregowych P. P. orzeka Komendant Główny P. P.

Zastosowanie wymienionych w ustępach poprzednich kar musi poprzedzać wysłuchanie opinii komisji dyscyplinarnych ustanowionych przy Komendancie Głównym: a) dla wszystkich oficerów oraz b) dla szeregowych, będących na etacie Komendy Głównej — zaś przy komendantach wojewódzkich P. P. dla szeregowych, będących na etatach komend wojewódzkich.

Art. 110.

Oficer lub szeregowy, skazany prawomocnym wyrokiem sądu karnego, podlega wydaleni z służby bez wdrożenia postępowania dyscyplinarnego i bez wysłuchania opinii komisji dyscyplinarnej, jeżeli skazanie pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego.

Art. 111.

Minister Spraw Wewnętrznych posiada pełnię praw dyscyplinarnych w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P.

Komendant Główny P. P. posiada pełnię praw dyscyplinarnych w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P., z wyjątkiem kary zwolnienia i wydalenia ze służby oficerów P. P.

Art. 112.

Kary dyscyplinarne upomnienia, nagany i areztu orzekają przełożeni w stopniach oficerów P. P. odpowiedzialni za dyscyplinę w powierzonych im jednostkach.

Kary te mogą być nakładane także i bez wysłuchania opinii komisji dyscyplinarnych.

Szczegółowe przepisy o uprawnieniach przełożonych wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 112 a.

Od orzeczenia dyscyplinarnego niema odwołania.

Art. 113.

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego zakończonę orzeczeniem możliwe jest, gdy wyjdą na jaw nowe fakty lub środki dowodowe, nieznanne w poprzednim postępowaniu, które mogą spowodować zmianę orzeczenia.

O dopuszczeniu wznowienia w stosunku do oficerów w wypadkach zwolnienia lub wydalenia decyduje Minister Spraw Wewnętrznych, we wszystkich innych wypadkach Komendant Główny P. P.; w stosunku do szeregowych: a) będących na etacie Komendy Głównej — Komendant Główny P. P., oraz b) będących na etatach komend wojewódzkich — Komendant Główny P. P. lub z jego upoważnienia komendanci wojewódzcy.

W wypadku zniesienia orzeczenia dyscyplinarnego na podstawie wznowionę postępowania dyscyplinarnego, skutki nowę orzeczenia dyscyplinarnego liczą się od dnia wydania zniesionę orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 114.

W wypadku, gdy po przeprowadzeniu wznowionę postępowania w sprawie, w której zapadło orzeczenie zwolnienia lub wydaleni z służby, zostanie wydane orzeczenie uniewinniające, lub nakładające karę łagodniejszą niż kara poprzednia, następuje rehabilitacja z pełną restytucją, lub rehabilitacja z częściową restytucją.

Rehabilitacja z pełną restytucją powoduje przywrócenie wszystkich praw, utraconych wskutek orzeczenia o zwolnieniu lub wydaleni z służby od dnia wydania tego orzeczenia.

Rehabilitacja z częściową restytucją powoduje zmianę podstawy rozwiązania stosunku służbowego w tym kierunku, że rozwiązanie tego stosunku, które liczyć należy od dnia zniesionę zwolnieni lub wydaleni z służby, następuje albo w drodze przeniesieni w stan spoczynku, przy zastosowaniu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46), albo z przyznaniem odprawy według norm, ustalonych w ustępie ostatnim art. 95 niniejszego rozporządzeni.

O rehabilitacji tak z pełną, jak i częściową restytucją decyduje w stosunku do oficerów P. P. Minister Spraw Wewnętrznych, w stosunku do szeregowych Komendant Główny P. P.

Art. 115.

Komisja dyscyplinarna dla oficerów P. P. składa się z dwóch oficerów P. P. w stopniu nie niższym od inspektora, z których starszy stopniem, względnie starszy latami służby, o ile są w tym samym stopniu, spełnia funkcje przewodniczącego, i urzędnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w stopniu nie niższym od V, jako członków, oraz dwóch oficerów P. P. w tym samym stopniu jak obwiniony, jako asesorów z prawem głosu.

Członków komisji oraz potrzebną ilość zastępców mianuje na okres roczny Minister Spraw Wewnętrznych, zaś asesorów powołuje Komendant Główny P. P. dla każdej sprawy oddzielnie.

Komisje dyscyplinarne dla szeregowych P. P. składają się z dwóch oficerów P. P. w stopniu nie niższym od komisarza, z których starszy stopniem, względnie starszy latami służby, o ile są w tym samym stopniu, spełnia funkcje przewodniczącego, i urzędnika władzy administracji ogólnej w stopniu nie niższym od VII, jako członków, oraz dwóch szeregowych P. P. w tym samym stopniu jak obwiniony, jako asesorów z prawem głosu.

Członków komisji dyscyplinarnych dla szeregowych P. P. oraz potrzebną ilość zastępców ze stanu korpusu P. P. mianuje na okres roczny Komendant Główny P. P. Członków komisji z ramienia władzy administracji ogólnej mianują na okres roczny: do komisji dyscyplinarnej przy Komendancie Głównym P. P. Minister Spraw Wewnętrznych ze stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, do komisji zaś przy komendantach wojewódzkich P. P. — właściwi wojewodowie z etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w podległych urzędach wojewódzkich.

Asesorów do komisji dyscyplinarnych dla szeregowych P. P. powołują dla każdej sprawy oddzielnie: Komendant Główny P. P. do komisji dla szeregowych, będących na etacie Komendy Głównej P. P. i komendanci wojewódzcy P. P. do komisji dla szeregowych, będących na etatach komend wojewódzkich.

Jeżeli obwinieni w jednej sprawie, podlegającej rozpatrzeniu przez komisję dyscyplinarną, są w różnych stopniach służbowych, wówczas na asesorów powołuje się oficerów lub szeregowych w stopniach, równych najstarszemu stopniem obwinionemu, jeżeli zaś w jednej sprawie obwinieni są oficerowie policji wraz z urzędnikami, lub też szeregowi policji wraz

z urzędnikami, należy powołać na asesorów oficerów względnie szeregowych policji w stopniach równych najstarszemu obwinionemu.

Art. 116.

Wdrożenie postępowania dyscyplinarnego należy do kompetencji przełożonych policyjnych i następuje bądź z ich własnej inicjatywy, bądź na żądanie rządowych władz administracji ogólnej lub sądowych, względnie prokuratorskich.

W razie dopuszczenia się przez oficera lub szeregowego P. P. uchybienia w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw, prokurator i sędzia śledczy może zwrócić mu na to uwagę oraz na skutki uchybienia, a w miarę okoliczności zawiadomić właściwego przełożonego policyjnego, który na żądanie obowiązany jest spowodować wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 117.

Prawo zawieszania oficerów i szeregowych P. P. w czynnościach służbowych przysługuje Ministrowi Spraw Wewnętrznych i przełożonym policyjnym w stopniu oficerów. Zawieszenie zarządzone przez oficerów, podległych komendantowi wojewódzkiemu winno być zatwierdzone przez komendanta wojewódzkiego.

Naczelnicy powiatowych i wojewódzkich władz administracji ogólnej mają prawo w wyjątkowych wypadkach zawieszać w czynnościach służbowych oficerów i szeregowych P. P., pełniących służbę w podległych im okręgach administracyjnych.

Zawieszenie oficera lub szeregowego P. P. przez władze wymienione w ustępie poprzednim może nastąpić tylko w wypadkach nagłych w razie uzasadnionych danych, że dalsze pełnienie przez niego obowiązków służbowych może być szkodliwe dla służby.

Naczelnik władzy administracji ogólnej może zarządzić zawieszenie bezpośrednio, jeżeli jednak przełożony danego oficera lub szeregowego P. P. znajduje się na miejscu, zawieszenie powinno nastąpić za jego pośrednictwem, przyczem polecenie zawieszenia winno być niezwłocznie wykonane. O dokonaniem zawieszenia naczelnik władzy administracji ogólnej zawiadamia niezwłocznie właściwego przełożonego policyjnego zawieszzonego oficera lub szeregowego P. P., który obowiązany jest niezwłocznie spowodować wdrożenie przeciwko zawieszonemu postępowania dyscyplinarnego.

O utrzymaniu zawieszenia w czasie postępowania dyscyplinarnego lub uchyleniu zawieszenia, zarządzonego przez starostę, decyduje właściwy wojewoda, a zarządzonego przez wojewodę — Minister Spraw Wewnętrznych.

Oficerom i szeregowym P. P., zawieszonym w czynnościach służbowych, może być na czas trwania zawieszenia ograniczone uposażenie do połowy. Decyzja pod tym względem należy: do Komendanta Głównego P. P.: a) w stosunku do wszystkich oficerów P. P. oraz b) w stosunku do szeregowych, będących na etacie Komendy Głównej P. P., zaś do komendantów wojewódzkich — w stosunku do szeregowych, będących na etatach komend wojewódzkich P. P.

Jeżeli w wyniku postępowania dyscyplinarnego oficer P. P. ukarany został zwolnieniem lub wydaleniem ze służby, a szeregowy P. P. — degradacją, zwolnieniem lub wydaleniem ze służby, to czas zawieszenia w służbie nie zalicza się do służby czynnej (wysługi lat), a zatrzymana w tym czasie część uposażenia wypłacie (zwrotowi) nie podlega.

W wypadku umorzenia postępowania dyscyplinarnego, uniewinnienia obwinionego, lub nałożenia niższego wymiaru kary, niż wymienione w ustępie poprzednim, czas zawieszenia liczy się do służby czynnej (wysługi lat), a część uposażenia, wstrzymana na czas zawieszenia, powinna być wypłacona.

Postanowienia niniejszego artykułu mają również zastosowanie do urzędników kancelaryjnych i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych.

Art. 118.

Szczegółowe przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i postępowaniu dyscyplinarnem wyda Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia.

Rozdział II.

Odpowiedzialność karna.

Art. 119.

Oficer lub szeregowy P. P. winny umyślnego niewykonania polecenia właściwej władzy administracji ogólnej albo właściwej władzy sądowej lub prokuratorskiej (art. 10 i 11), wydanego w ramach niniejszego rozporządzenia, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 120.

Oficer lub szeregowy P. P., który samowolnie celem uchylenia się od służby oddali się czasowo ze swego oddziału, opuści czasowo swe stanowisko służbowe, przekroczy udzielony mu urlop lub nie stawi się do pełnienia włożonego nań obowiązku, ulegnie karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy.

Jeżeli samowolne oddalenie się z oddziału, opuszczenie stanowiska służbowego lub przekroczenie urlopu nastąpiło w zamiarze trwałego uchylenia się od obowiązku służby, winny ulegnie karze pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do jednego roku.

Art. 121.

Oficer lub szeregowy P. P., który w czasie pełnienia czynności służbowych, połączonych z niebezpieczeństwem dla niego, z tchórzostwa nie spełni powierzonego mu zadania służbowego albo opuści lub pozostawi współdziałających z nim lub osoby trzecie w niebezpieczeństwie, ulegnie karze pozbawienia wolności do lat dwóch.

Art. 122.

Oficer lub szeregowy P. P., który przez odezwanie lub zachowanie się znieważa (obraża) przełożonego lub starszego stopniem, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Jeżeli oficer lub szeregowy P. P. czynnie targnie się na przełożonego lub starszego stopniem, ulegnie

karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat dwóch.

Jeżeli zniewaga przełożonego lub starszego stopniem nastąpiła w czasie, gdy oni pełnili służbę, lub z powodu wykonywania przez nich obowiązków służbowych, winny ulegnie karze pozbawienia wolności: w wypadku, przewidzianym w ust. 1 od jednego miesiąca do jednego roku, w wypadku przewidzianym w ust. 2 — od jednego roku do lat trzech.

Pod temi samemi warunkami tym samym karom ulegnie oficer lub szeregowy P. P., winny zniewagi lub czynnego targnięcia się na kierownika władzy administracji ogólnej albo sędziego lub prokuratora, w okręgu którego pełni służbę, lub który w rejonie oficera czy szeregowego P. P. spełnia czynności urzędowe.

Wzajemność zniewagi nie może skutkować zwolnienia od kary.

Art. 123.

Oficer lub szeregowy P. P., który rozkazowi wydanemu przez przełożonego policyjnego jest nieposłuszny przez samowolne niewykonanie, przekroczenie lub zmianę rozkazu, ulegnie karze pozbawienia wolności od jednego do sześciu miesięcy.

Oficer lub szeregowy P. P., który takiemu rozkazowi wyraźnie odmówi posłuszeństwa lub wyrazi swe nieposłuszeństwo słowami, gestami lub innymi działaniami, również oficer lub szeregowy P. P., który mimo powtórzenia rozkazów trwa w nieposłuszeństwie, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do jednego roku.

Jeżeli jeden z czynów, wskazanych powyżej, spełniono wobec zebranych szeregowych P. P. lub odmówiono rozkazowi stawania pod broń albo pod bronią, stosuje się karę pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat trzech.

Art. 124.

Oficer lub szeregowy P. P., winny świadomego działania w kierunku spowodowania zbiorowego wystąpienia oficerów czy szeregowych P. P. w sprawach związanych ze służbą, czy to przez urządzenie zebrania, czy zbieranie podpisów w celu wspólnego przedstawienia lub zażalenia, czy przez szerzenie wśród oficerów i szeregowych P. P. niezadowolenia ze służby i jej warunków, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do jednego roku.

Uczestnicy takiego zebrania, zażalenia, przedstawienia ulegną karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 125.

Oficerowie i szeregowi P. P. winni skupiania się i wspólnej odmowy posłuszeństwa przełożonemu, oporu lub targnięcia się na przełożonego, ulegną karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu.

Przywódcy i podżegacze zbiegowiska, tudzież uczestnicy zbiegowiska, którzy dopuszczają się czynnego gwałtu na przełożonych, ulegną karze ciężkiego więzienia na czas od lat pięciu do lat dziesięciu.

Art. 126.

Oficer lub szeregowy P. P., który groźbą niekorzystnych następstw służbowych usiłuje powstrzymać podwładnego od wniesienia lub popierania zażalenia, albo udaremnia lub usiłuje udaremnąć zażalenie, wniesione doń przepisowo, a które jest on obowiązany dalej przedłożyć lub zbadać, ulega karze pozbawienia wolności do jednego roku.

Art. 127.

Oficer lub szeregowy P. P., winny niedbalstwa w powierzonym mu nadzorze nad więźniem lub inną osobą, pozostającą pod strażą, jeśli następstwem tego była ucieczka z pod straży lub z miejsca zamknięcia, ulega karze pozbawienia wolności do jednego roku.

Jeśli więzień był skazany za zbrodnię lub zatrzymany z powodu posądzenia go o zbrodnię, o czym winny oficer lub szeregowy P. P. wiedział, należy wymierzyć karę pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat dwóch.

Jeśli więzień był skazany na karę śmierci, bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub ciężkiego więzienia nie niżej lat sześciu, albo zatrzymany z powodu posądzenia go o zbrodnię, za którą można wymierzyć karę śmierci, bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub ciężkiego więzienia powyżej lat dziesięciu, o czym winny oficer lub szeregowy P. P. wiedział — należy wymierzyć karę pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat pięciu.

Art. 128.

Oficer lub szeregowy P. P., który umyślnie umożliwi lub ułatwi ucieczkę więźniowi lub innej osobie, pozostającej pod strażą albo umyślnie ucieczkę umożliwić lub ułatwić usiłuje, ulega karom na zasadach przewidzianych w art. 127 niniejszego rozporządzenia z tą zmianą, że najniższy i najwyższy wymiar kary wynosi podwójną wysokość wymiarów przewidzianych w art. 127, a w wypadku przewidzianym w ustępie ostatnim tego artykułu, orzeka się karę ciężkiego więzienia od jednego roku do lat dziesięciu.

Art. 129.

Usiłowanie przestępstw, przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu, oraz udział w nich są karalne.

Udział w nich osób, nie będących oficerami lub szeregowymi P. P., jest karany w wymiarze, wynoszącym od połowy wymiaru najniższego do połowy wymiaru najwyższego, przewidzianego za odnośne przestępstwa.

Art. 130.

Przez karę pozbawienia wolności, którą zagrożone są przestępstwa, przewidziane w niniejszem rozporządzeniu, należy rozumieć: na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny z r. 1903 i kodeks karny z r. 1871 — karę więzienia (art. 3 ust. 3 przepisów przechodnich z dnia 17 sierpnia 1917 r. do K. K. z r. 1903, par. 16 niem. K. K. z r. 1871), na obszarze zaś, na którym obowiązuje ustawa karna

z r. 1852 — areszt ścisły (par. 254 U. K. z r. 1852). Przepisy, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, zagrożone karą ciężkiego więzienia, są zbrodniami, inne występami.

Art. 131.

Przepisy, określone w art. od 119 do 124 i 126 ścigane są tylko na wniosek, a mianowicie: na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych w stosunku do oficerów P. P. w stopniach od inspektora wzwyż, na wniosek Komendanta Głównego P. P. w stosunku do pozostałych oficerów i tych szeregowych P. P., którzy są na etacie Komendy Głównej P. P., a na wniosek komendantów wojewódzkich P. P. w stosunku do podległych im szeregowych P. P. Komendant Główny P. P. i komendanci wojewódzcy P. P. składają wnioski bądź z własnej inicjatywy bądź na rozkaz przełożonego.

Przełożony nie postawi wniosku o ukaranie przez sąd, jeżeli uważa, że ukaranie dyscyplinarne ze względu na szczególne okoliczności wypadku jest wystarczające.

W wypadkach przestępstw, przewidzianych w art. 119 i 122 ust. 4 niniejszego rozporządzenia wniosek może złożyć także wojewoda, prezes sądu apelacyjnego i prokurator apelacyjny w zależności od tego, czyje polecenie nie zostało wykonane, lub której władzy jest podporządkowany urzędnik, sędzia lub prokurator. Do wniosku tego mają zastosowanie przepisy, dotyczące wniosku właściwego przełożonego policyjnego.

Art. 132.

Ustęp czwarty art. 122 i odnoszące się do niego postanowienia ustępu trzeciego art. 131 nie mają zastosowania do oficerów i szeregowych P. P. w chwili popełnienia przestępstwa będących na etacie Komendy Głównej lub do niej przykomenderowanych, a jeżeli chodzi o pokrzywdzonego sędziego lub prokuratora — również i do oficerów i szeregowych, będących na etacie komend wojewódzkich lub do nich przykomenderowanych. Za czyny, określone w ustępie czwartym art. 122, oficerowie i szeregowi P. P. wymienionych kategorii odpowiadają według postanowień ogólnych ustaw karnych.

Jeżeli jednak oficer lub szeregowy P. P., należący do jednej z wymienionych kategorii, został odkomenderowany do służby w jednostce wykonawczej P. P., to za czyny, przewidziane w ustępie czwartym art. 122, popełnione w czasie odkomenderowania, odpowiada narówni z oficerami względnie szeregowymi P. P. tej jednostki.

Oficerowie i szeregowi P. P. będący na etacie specjalnych oddziałów (art. 18), utworzonych przy komendantach wojewódzkich a przeznaczonych także do czynności dochodzenia i ścigania przestępstw, lub do takich oddziałów przykomenderowani, odpowiadają w trybie, przewidzianym w ustępie trzecim art. 131 za zniewagę sędziego lub prokuratora albo za czynne targnięcie się na nich (art. 122), jeżeli taki czyn przestępny został dokonany w czasie pełnienia wymienionych czynności, lub w związku z pełnieniem tych czynności.

Art. 133.

Wniosek pisemny o ukaranie należy złożyć prokuratorowi właściwemu lub najbliższemu, który skieruje go do prokuratora właściwego.

Ściganie jest wykluczone, jeśli przełożony lub uprawniona władza (art. 131) nie złożyli wniosku w ciągu trzech miesięcy. Termin ten liczy się od dnia, w którym osoba, uprawniona do wniosku, otrzymała wiadomość o czynie i osobie sprawcy.

Postępowanie sądowe obejmuje wszystkich, którzy mieli w czynie udział, niemniej popleczników, popierających przestępcę i ukrywaczy, choćby wniesiono o ukaranie tylko jednej z powyższych osób.

Cofnięcie wniosku nie jest dopuszczalne.

Prokurator działa na podstawie wniosku z urzędu, jako oskarżyciel publiczny.

Art. 134.

Brak wniosku, wymienionego w artykułach poprzednich, nie stoi na przeszkodzie zaaresztowaniu zapobiegawczemu (tymczasowemu przytrzymaniu) sprawcy, jak niemniej przeprowadzeniu dochodzeń.

O wydaniu sędziowskiego nakazu zaareztowania należy jednak zawiadomić bezzwłocznie osobę uprawnioną do złożenia wniosku, przytaczając okoliczności faktyczne przestępstwa, o ile są wiadome. Nakaz należy uchylić, jeśli w ciągu dni czterech od doręczenia tego zawiadomienia nie oznajmiono sądowi, że wniosek złożono lub że zostanie złożony.

Zaareztowanego należy wypuścić na wolność, jeżeli prokurator o to wniesie, albo jeśli w ciągu dwóch miesięcy po wykonaniu zaareztowania nie złoży sądowi (sędziemu śledczemu) właściwego wniosku prokuratorowskiego, dołączając wniosek osoby uprawnionej (art. 131).

Art. 135.

Jeżeli czyn oficera lub szeregowego P. P. ma cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu na wniosek według niniejszego rozporządzenia, oraz cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu według innych ustaw karnych, wówczas mimo to ściganie może nastąpić tylko w razie złożenia wniosku w myśl art. 131 niniejszego rozporządzenia; ograniczenie to nie ma jednak zastosowania względem czynów, zagrożonych w innych ustawach karnych karą cięższą, albo ściąganych z oskarżenia prywatnego.

Art. 136.

Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych władny jest wydawać przepisy co do miejsca i sposobu wykonywania kar pozbawienia wolności na oficerach i szeregowych P.P.

Art. 137.

Dla spraw o przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu (art. 119 — 129) właściwe są sądy okręgowe.

W sprawach przeciwko oficerom i szeregowym P. P. o przestępstwa, popełnione w związku z pełnieniem służby:

1) delegatowi Ministra Spraw Wewnętrznych, wojewody, oraz przełożonych policyjnych, począwszy od komendanta wojewódzkiego wzwyż, należy ze-

zwolić w każdym stadium sprawy na przeglądanie jej aktów w sądzie lub u prokuratora, o ile to nie tamuje biegu postępowania. Delegatem przełożonego policyjnego może być tylko oficer P. P.;

2) przed ukończeniem dochodzenia lub śledztwa należy zażądać opinii władzy, czy, o ile i w czym, uwzględniając warunki służby, czyn obwinionego naruszył obowiązujące przepisy. Opinię wydają: władze administracji ogólnej oraz przełożeni policyjni w tym zakresie, w jakim w myśl art. 3 niniejszego rozporządzenia policja tym władzom, względnie przełożonym podlega. Opinię tę należy na rozprawie głównej odczytać. W razie potrzeby ustnego jej uzupełnienia należy przesłuchać biegłego z pośród osób, wskazanych przez władzę, która wydała opinię.

Art. 138.

W przypadku art. 28 niniejszego rozporządzenia oficerowi i szeregowi P. P. od chwili doręczenia lub ogłoszenia rozkazu o wcieleniu do sił zbrojnych odpowiadają według kodeksu karnego wojskowego przed właściwymi sądami wojskowymi wedle przepisów ustawy wojskowego postępowania karnego.

TYTUŁ V.

Urzędnicy kancelaryjni i niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych.

Art. 139.

Osobną kategorię w Policji Państwowej tworzą:

- a) urzędnicy kancelaryjni,
- b) niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych.

Wymienieni w punktach a) i b) pełnią czynności, nie wymagające uprawnień policyjno-wykonawczych i takich uprawnień nie posiadają.

Art. 140.

Do urzędników kancelaryjnych i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych mają zastosowanie ogólne przepisy: regulujące stosunki służbowe w państwowej służbie cywilnej, odpowiedzialność karną oraz obowiązki w zakresie służby wojskowej w czasie pokoju i wojny ze zmianami, przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 141.

Pod względem służbowym i osobowym podlegają urzędnicy i niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych właściwym przełożonym policyjnym, przyczem do niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych i do urzędników kancelaryjnych od XII do X stopnia włącznie mają zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia o mianowaniu, awansowaniu, przenoszeniu i rozwiązaniu stosunku służbowego, dotyczące szeregowych P. P., a do pozostałych urzędników kancelaryjnych — takie same przepisy, dotyczące oficerów P. P.

Art. 142.

Przepisy, regulujące tryb postępowania dyscyplinarnego, dotyczące oficerów i szeregowych P. P., mają zastosowanie również i do urzędników kancelaryjnych oraz funkcjonariuszów niższych do czynno-

ści pomocniczych z tem, że asesorzy w komisjach dyscyplinarnych, rozpatrujących ich sprawy, będą powoływani z ich grona.

Komisjami dyscyplinarnymi, właściwymi dla spraw tych urzędników i funkcjonariuszów są: dla urzędników kancelaryjnych od XII do X stopnia włącznie i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych — komisje dyscyplinarne dla szeregowych P. P., dla pozostałych urzędników kancelaryjnych (od IX stopnia wzwyż) komisja dyscyplinarna dla oficerów P. P.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

Art. 143.

Znosi się przepisy, które nakładają na Policję Państwową obowiązki, nie wchodzące w zakres jej zadań, określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Najpóźniej do dnia pierwszego stycznia 1933 r. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia ustali, jakim organom mają być przekazane odnośne funkcje, spełniane dotąd przez Policję Państwową. W związku z tem Rada Ministrów władna jest powołać do życia potrzebne organa i określić ich organizację i sposób działania.

Art. 144.

Organa Policji Państwowej mogą być używane do pobierania i ściągania danin, grzywien, opłat, kar pieniężnych i kosztów sądowych i administracyjnych oraz do doręczania wezwań i innych pism sądowych i administracyjnych w zakresie, przewidzianym w obowiązujących dotychczas przepisach, nie dłużej jak do dnia 1 kwietnia 1929 r.

Czynności, wymienione w ustępie poprzednim, wykonane będą nawet po terminie tam oznaczonym, jeżeli żądania ich wykonania w poszczególnych sprawach wpłynęły do dnia 31 marca 1929 r.

Art. 145.

Po dniu 31 marca 1929 r. Policja Państwowa będzie doręczała pisma sądowe:

a) jeżeli doręczenie pozostaje w związku z czynnością, poleconą policji przez sąd lub prokuratora, albo

b) jeżeli w poszczególnym wypadku doręczenie w inny sposób mogłoby pociągnąć przez opóźnienie lub z innego powodu ujemne skutki dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości.

Rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych określi bliżej wypadki, do których ma zastosowanie przepis punktu b).

Art. 146.

Funkcjonariusze P. P. będący na służbie w Policji Państwowej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia otrzymują w miejsce dotychczasowych stopni następujące stopnie oficerów względnie szeregowych P. P.

Komendant Główny P. P. — stopień Generalnego Inspektora P. P., inni wyżsi funkcjonariusze P. P. — stopnie oficerów P. P. równobrzmiące z dotychczasowymi stopniami, niżsi funkcjonariusze P. P. — stopnie szeregowych P. P. równobrzmiące z dotychczasowymi stopniami.

Art. 147.

Postanowienia art. 36 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, nie mają zastosowania do tych oficerów P. P., którzy przed dniem jego wejścia w życie zostali przyjęci do Policji Państwowej.

Art. 148.

Sprawę wyszkolenia i doszkolenia oficerów i szeregowych P. P., przyjętych na służbę przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, unormuje osobne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z tem, że oficerowie, którzy w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia:

- a) posiadają stopnie od nadkomisarza wzwyż, są zwolnieni od obowiązku wyszkolenia policyjnego,
- b) posiadają stopnie od aspiranta do komisarza włącznie muszą przejść wyszkolenie policyjne w szkole oficerskiej P. P.

Art. 149.

Szeregowi P. P., przyjęci na służbę przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile nie przesłużyli w P. P. 4-let, winni złożyć zobowiązanie, przewidziane w ust. 2 art. 39 niniejszego rozporządzenia, przyczem okres ich służby dotychczasowej w P. P. winien być zaliczony do przewidzianego tym artykułem czasu służby.

Art. 150.

Oficerowie i szeregowi P. P., którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia otrzymali pisma, ustalające w służbie państwowej zgodnie z art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) uważani będą za ustalonych w służbie w rozumieniu art. 95 niniejszego rozporządzenia niezależnie od czasu służby w Policji Państwowej.

Art. 151.

Na przeciąg jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zawieszają się postanowienia ust. 1 art. 95 tegoż rozporządzenia w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. z wyjątkiem, zastrzeżonym w art. 150.

W ciągu tego okresu czasu władza mianująca jest w mocy rozwiązać w każdej chwili stosunek służbowy.

Rozwiązanie stosunku służbowego według postanowień ustępów poprzednich niniejszego artykułu

może nastąpić: albo w drodze przeniesienia w stan spoczynku, przy zastosowaniu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszy państwowych i wojskowych zawodowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46), albo z przyznaniem odprawy według norm, ustalonych w ust. 4 art. 95 niniejszego rozporządzenia.

Art. 152.

Postanowienia art. 89 i 90 mają zastosowanie również w tych wypadkach, gdy oficerowie i szeregowi P. P. utracili życie lub całkowitą zdolność do pracy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia w warunkach, przewidzianych w tych artykułach, z wyjątkiem wypadków, kiedy wdowa po oficerze lub szeregowym P. P. przez powtórne zamążpójście uzyskała środki utrzymania.

Sposób i termin wypłaty odszkodowania w tych wypadkach określi rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 153.

Rada Ministrów ustali nazwy dla organów, które dotychczas używały nazwy „Policja”, a do których według postanowienia art. 2 niniejszego rozporządzenia nazwa ta nie może mieć zastosowania.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 154.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą ustawa o Policji Państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 61, poz. 363) oraz wszystkie inne przepisy sprzeczne z tem rozporządzeniem.

Do czasu wydania rozporządzeń i instrukcyj, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, obowiązują odnośnie rozporządzenia i instrukcje, wydane na podstawie ustawy, wymienionej w ustępie pierwszym.

Art. 155.

Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i właściwym ministrom.

Art. 156.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w piętnaście dni po ogłoszeniu.